

KYSTVERKET
HOVEDKONTORET

Fiskeri- og kystdepartementet

Deres ref.:
11/241-

Vår ref.:
2011/1654-21

Arkiv nr.:

Saksbehandler:
Eva Haugen Øye

Dato:
10.04.2013

Kystverkets høringsuttalelse – forskrift om bruk av vannscooter

Vi viser til Miljøverndepartementets høring angående forskrift om bruk av vannscooter, datert 1. mars 2013, og til Fiskeri- og kystdepartementets brev av 5. mars 2013, hvor Kystverket bes om å sende sine merknader til forskriftsforslaget via departementet innen 10. april 2013.

Kystverket har tidligere gitt høringsuttalelse til forslaget om endring i småbåtloven om bruk av vannscooter, datert 28. januar 2013.

Generelle merknader til forskriftsforslaget

Kystverket kan ikke se at sikkerheten i farvannet er et tema som er særlig omtalt eller vektlagt, eller at mottatt høringsforslag imøtekommer de problemstillinger vi reiste i vår høringsuttalelse av 28. januar 2013.

Generelt om risiko ved høy fart

Vannscootere er, som nevnt i høringsnotatet, fartøy som er bygget for høy hastighet.

Risiko for sammenstøt øker med økende fart. I løpet av 5 sekunder forflytter et fartøy seg 77 meter gjennom vannet ved 30 knops fart, 116 meter ved 45 knop og 154 meter ved 60 knop. Eksempelvis vil to fartøyer som går på motsatte kurser og med litt under 40 knops fart i snitt nærme seg hverandre med mer enn 200 meter i løpet av 5 sekunder. Kortvarig uoppmerksomhet fra fører av et hurtiggående fartøy kan få alvorlige følger. Dersom Norges strenge regler for kjøring med vannscooter nå mykes opp og vannscootere blir et mer allment fremkomstmiddel, aktualiseres problemstillingen ytterligere.

Risiko for personskade ved sammenstøt øker også vesentlig med økende fart. Stor hastighet i trangt farvann begrenser muligheten for unnvikende manøvrer og reduserer muligheten for å stoppe på begrenset distanse. Farten gjør også at skadene som oppstår blir mer alvorlige, sammenstøt i stor fart kan i seg selv forårsake at liv går tapt og at fartøy blir knust.

HOVEDKONTORET - KYSTDIREKTØREN

Sentral postadresse: Kystverket, postboks 1502,
6025 ÅLESUND

Telefon: +47 07847
Telefaks: +47 70 23 10 08
Bankgiro: 7694 05 06766

Internett: www.kystverket.no
E-post: post@kystverket.no
Org.nr.: NO 970 237 372

Brev, sakskorrespondanse og e-post bes adressert til Kystverket, ikke til avdeling eller enkeltperson

Vi viser til høringsbrevet side 8, hvor det heter at i USA stod vannscootere i 2011 for ca. 19 % av ulykkene, "[s]elv om de i antall ikke utgjør mer enn ca. 10 % av farkostene i statistikken". Av "executive summary" fremgår det videre at vannscootere har et vesentlig større antall ulykkeshendelser med fatalt utfall i forhold til det totale antallet hendelser enn andre farkoster de sammenlignes med (åpen motorbåt, lukket motorbåt, kano / kajakk og RIB). De skiller seg videre ut ved at flertallet av ulykkeshendelser med fatalt utfall har en annen årsak enn drukning.

Kystverket mener at forslaget medfører at risikoen for ulykker vil øke ved slik ferdsel i farledene, og at skadepotensialet vil være stort for førere av vannscootere.

Begrepsbruk

Kystverket viser til høringsbrevet side 6, der forslagets forbudssoner presiseres til blant annet å være et heldekkende belte på 400 meter ut fra land. Her heter det at "[m]ed land siktes til fastland samt øyer og skjær ned til 200m²". Det gis ikke begrunnelse for avgrensningen ned til 200 m² med hensyn til hvilke skjær som skal regnes som land på samme måte som fastland. Spørsmål som bl.a. reiser seg, er hvordan man skal vurdere forholdet dersom flere skjær med areal under 200 m² ligger nær hverandre og til sammen utgjør mer enn 200m².

I norske sjøkart finnes det tre slags "skjær" (jf. Symboler og forkortelser i norske sjøkart 2006):

1. Alltid synlig skjær, stein over middel høyvann (kystkontur)
2. Skjær, stein synlig mellom lavvann (kartnull) og middel høyvann (kystkontur)
3. Skvalpeskjær, stein mellom lavvann (kartnull) og 0,5 meter under kartnull

Hvilken type skjær som skal inngå i definisjonen av land bør fremgå av forskriften. Dette blant annet fordi sjøkart antas å være et naturlig og rett dokument for å vurdere og avbilde hvor det er tillatt eller ikke tillatt å anvende vannscooter. Det kan synes hensiktsmessig for denne forskriften å legge til grunn at et skjær som inngår i definisjonen av land skal være et skjær som alltid er synlig.

Kystverket etterspør videre definisjonen av "merket farled", som benyttes flere steder i forskriftsforslaget. Kystverket tolker begrepet "merket farled" noe videre enn begrepet synes å ha i dette forskriftsforslaget. I forslaget synes begrepet å være begrenset til en fastsatt passasje for vannscootere gjennom et forbudsbelte.

I praksis kan en slik "sti" eller "løype" merkes med spesialmerke (jf. Retningslinjer for utforming, tekniske krav til og plassering av navigasjonsinnretninger, gitt med hjemmel i forskrift 19. desember 2012 nr. 1329 om farvannsskilt og navigasjonsretninger § 5 andre ledd, jf. havne- og farvannsloven § 20), fortrinnsvis satt ut i et "gated pair"-oppsett, det vil si parvis som porter. Det påpekes at det er viktig at man da unngår forveksling med hensyn til for eksempel merking av badeplasser hvor det også anvendes spesialmerke. I tillegg til at man (1) velger "stier" eller "løyper" som ikke medfører konflikt med badeplasser, bør

(2) spesialmerke for merking av "stier" eller "løyper" her være utrustet med et piktogram¹ (vannscooter).

For ordens skyld vises det til vedlegg 1 - farvannsskilt til forskrift 19. desember 2012 nr. 1329 om farvannsskilt og navigasjonsinnretninger. Det fremgår av vedlegget punkt 8.3 at det finnes et opplysningskilt benevnt "Vannscooterkjøring tillatt".

Havne- og farvannslovens betydning

Havne- og farvannsloven § 4 definerer fartøy som "enhver flytende innretning som kan brukes som transportmiddel, fremkomstmiddel, løfteinnretning, oppholdssted, produksjonssted eller lagersted, herunder undervannsfartøyer av enhver art." Denne definisjonen omfatter dermed vannscootere, slik at havne- og farvannslovens regler og forskrifter fastsatt med hjemmel i loven gjelder ferdsel med vannscooter.

Merknader til forskriftsforslagets paragrafer

Til § 3

Kystverket mener at fremlagt forslag til endring vil få betydning for sikkerheten i hoved- og biled. I gjeldende forskrift 22. juni 2012 nr. 567 om bruk av vannscootere og lignende er det fastsatt at kommunen ikke har anledning til å lage lokale forskrifter som tillater bruk av vannscooter i hoved- og biled. Miljøverndepartementets forslag legger det til rette for vannscooterkjøring i farledene så lenge avstanden til land er 400 meter. Kystverket etterspør en vurdering av hvilke sikkerhetsmessige konsekvenser foreslått endring vil medføre for øvrig ferdsel i hoved- og biled.

Småbåttrafikken går nærmere land, og det er som oftest nyttetrafikken som går midtfjords i fjordene. Avstandskravet på 400 meter fra land vil det medføre at vannscooterne "presses" ut i farvann som trafikkeres mest av nyttetrafikken.

Dersom endring av forskrift om bruk av vannscootere og lignende skal gjennomføres, bør det tilføyes bestemmelser som ivaretar sikkerheten i farvannet. Det bør vurderes om forbudet skal bestå i de mest trafikkerte hoved- og biledene. Det kan eventuelt settes krav om at vannscooterkjøring i hoved- og biled skal følge fartsretningen i leden.

Til § 4

Forskriftsforslaget § 4 sier noe om hvordan kjøring skal foregå i transportetappen gjennom forbudsbeltet. Av sikkerhets- og fremkommelighetsmessige hensyn er det etter vår vurdering også nødvendig med bestemmelser i forskriften om bruk/kjøring utenfor forbudsområdene, og da særlig i hoved- og biled, ref. vår merknad til § 3 over.

Til § 5

Forskriftsforslaget § 5 gir en aktsomhetsplikt, og viser videre til lov og forskrifter som gjelder ved ferdsel med vannscootere. Kystverket understreker at brukere av vannscootere også må respektere regler om fart på sjøen. Forskrift 15. desember 2009 nr. 1546 om fartsbegrensninger i sjø, elv og innsjø (fartsforskriften) § 2 er en aktsomhetsregel som vil supplere forskriftsforslaget § 5.

---

¹ Piktogrammet kan ha samme figur som farvannsskiltet "Vannscooterkjøring tillatt".

Videre gir fartsforskriften § 4 kommunene myndighet til å fastsette lokale fartsforskrifter i kommunens sjøområde, og vannscooterførere må derfor være oppmerksomme på eventuelle lokale fartsforskrifter som vil gjelde også for dem.

Forskriftsforslaget § 4 kan føre til en situasjon der lokale fartsforskrifter tillater høyere hastighet enn forskriftsforslaget § 4 tilsier, og at det da i samme område vil gjelde forskjellige hastighetsbegrensninger avhengig av type fartøy. Forskriftsforslagets regel om 5 knop for transportkjøring for vannscootere vil da gjelde foran den lokale fartsforskriften, jf. lex specialis.

Forskriftens utkast til § 5 siste ledd nevner områder hvor det ikke er tillatt med vannscooterkjøring. Kystverket påpeker at det ikke er tillatt med ferdsel med maskindrevne fartøy innenfor badebøylene i oppmerkede badeområder, jf. fartsforskriften § 3. Det er ikke alle større badeområder som er merket med badebøyer og forbudet kunne med fordel vært utformet mer generelt knyttet til badeplasser. Det vil være gode grunner for å unngå vannscooterkjøring hvor det er mye folk samlet i vannet, uavhengig av oppmerking med badebøyer eller ikke. Vi påpeker også at fartsforskriften § 3 sier at fartøy som passerer innenfor en avstand av 50 meter fra steder hvor bading pågår ikke skal gå med større fart enn 5 knop.

Til § 7

Forskriftsforslaget § 7 gir departementet adgang til å fastsette ytterligere restriksjonsområder.

Havne- og farvannsloven §§ 13,14 og 42 hjemler regulering av farvann og havner, gjennom trafikkregulering og ordensforskrifter. Disse reguleringene kan også gjelde ferdsel med vannscooter.

Oppsummering

Kystverket mener at sikkerhetsperspektivet i hoved- og biled ikke er tilstrekkelig vurdert i forskriftsforslaget. Vi etterspør derfor en sikkerhetsmessig vurdering av hvordan foreslått forskrift om bruk av vannscooter vil påvirke øvrig trafikk, spesielt i hoved- og biled. Vår oppfatning er at risikoen for ulykker vil øke ved slik ferdsel i ledene, og skadepotensialet er stort for førere av vannscootere.

Dersom forskriften tillater ferdsel med vannscooter i hoved- og biled, ønsker Kystverket at forskriften skal inneholde regler for slik ferdsel. Videre påpekes det at også annet regelverk kan få betydning for vannscooterkjøringen, for eksempel lokale farts- og ordensforskrifter.

Med hilsen

Kirsti L. Slotsvik
kystdirektør

Per Jan Osdal
assisterende kystdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent